

PRAVILNIK

O POSLOVIMA S POSEBNIM UVJETIMA RADA (NN br. 5/84)

Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuju se poslovi s posebnim uvjetima rada i posebni uvjeti koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje tih poslova.

Članak 2.

Poslovi s posebnim uvjetima rada prema ovom pravilniku su oni koje, radi sprečavanja štetnog utjecaja rada na život i zdravlje radnika (ozljede, profesionalne i druge bolesti), mogu obavljati samo osobe koje osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju još i posebne uvjete u pogledu:

- dobi života;
- spola;
- stručnih sposobnosti;
- zdravstvenog, tjelesnog ili psihičkog stanja (u daljem tekstu: zdravstveno stanje);
- psihofizioloških i psihičkih sposobnosti (u daljem tekstu: psihička sposobnost).

Članak 3.

Poslovi s posebnim uvjetima rada su:

1. rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon na kojima se ne može primijeniti zaštita od mehaničkih opasnosti;
2. rukovanje i upravljanje samohodnim strojevima na mehanizirani pogon (kombajni, grejderi, utovarivači, bageri, buldožeri, strojevi za sabijanje tla i dr.);
3. rukovanje uređajima na postrojenjima za dobivanje i preradu sirove nafte i plina;
4. rukovanje kotlovskim postrojenjima, kompresorskim stanicama i drugim energetskim postrojenjima, stanicama i posudama s komprimiranim plinovima;
5. upravljanje dizalicama na mehanizirani pogon;
6. poslovi signalista (vezivanje tereta, davanje upozorenja pri radu s dizalicama, usmjeravanje prometa, davanje upozorenja na opasnosti i dr.);
7. rukovanje uređajima na postrojenjima za uskladištenje i preradu lakozapaljivih i eksplozivnih tekućina i plinova;
8. ronilački poslovi;
9. rukovanje uređajima za opskrbu zrakom radnika u rudnicima, kesonima i pri obavljanju ronilačkih poslova;
10. montaža, održavanje i ispitivanje električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona iznad 250 V i napona 220 V s posebnim zahtjevima;
11. podizanje skela i postavljanje oplata i ograda pri izvođenju građevinskih radova;
12. izrada eksploziva i rukovanje eksplozivom;
13. punjenje i paljenje mina;
14. poslovi vatrogasaca;
15. čuvanje ljudi i imovine vatrenim oružjem;
16. poslovi koji u toku pretežnog dijela punog radnog vremena zahtijevaju teško fizičko naprezanje (manipulacija teretom težim od 25 kg za muškarce ili 15 kg za žene) i poslovi koji se obavljaju u nefiziološkom ili prisilnom položaju tijela;
17. poslovi koji se izvode na visini većoj od 3 m, ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može spriječiti povećana opasnost od pada radnika s mjesta rada;

18. poslovi kod kojih je radnik u toku pretežnog dijela punog radnog vremena izložen fizikalnim ili kemijskim štetnostima i to: nepovoljnoj mikroklimi, buci, vibracijama i potresanjima, povišenom atmosferskom tlaku, ionizacijskom zračenju, neionizacijskom zračenju, nefibrogenim prašinama, fibrogenim prašinama, organskim prašinama, parama, dimovima ili prašinama olova, tetraetil olova, žive, kroma, nikla, mangana, kadmija, vanadija, selena, platine, urana, tvrdog metala, berilija, arsena, fosfora, kiselinama ili lužinama, plinovitim nadražljivcima, fluoru, ugljičnom monoksidu, cijanovodiku ugljičnom disulfidu, glikolima, parama nafte i derivata nafte, halogenim derivatima ugljikovodika, vinilklorid monomeru, benzenu i homolozima, nitro i amino derivatima benzena, umjetnim smolama i plastičnim masama, organofosforim, karbamatnim i drugim pesticidima, umjetnim gnojivima i biološkim agensima;
19. poslovi koji su određeni kao poslovi s posebnim uvjetima rada važećim odredbama posebnih propisa (kao npr. određeni poslovi u željezničkom, zračnom i cestovnom prometu, zdravstvu, šumarstvu, građevinarstvu, industriji itd.).

Posebni uvjeti koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje poslova iz točke 1. do 18. stavka 1. ovoga članka i rokovi u kojima se ponovno provjerava sposobnost radnika za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja i psihičke sposobnosti sadržani su u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Za obavljanje poslova iz točke 19. stavka 1. ovoga članka radnici moraju ispunjavati uvjete propisane odredbama posebnih propisa.

Radnik koji obavlja više poslova iz stavka 1. ovoga članka mora ispunjavati posebne uvjete propisane za svaki posao.

Članak 4.

Sposobnost radnika za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja ili psihičke sposobnosti utvrđuje se prije njegovog rasporeda na takve poslove, a ponovno se provjerava u rokovima određenim općim aktom u skladu s odredbama ovoga pravilnika kao i u slučajevima kada to zatraži organizacija u kojoj je radnik zaposlen ili kada to odredi zdravstvena organizacija, koja po propisima o zdravstvu obavlja djelatnost medicine rada, odnosno organizacija koja utvrđuje posebne uvjete u pogledu psihofizioloških i psihičkih sposobnosti radnika.

Rok za ponovnu provjeru počinje teći dana koji je naznačen na zadnjoj ispravi o sposobnosti radnika koju je izdala nadležna organizacija.

Članak 5.

Prilikom ponovne provjere zdravstvene sposobnosti utvrđuje se da li su kod radnika nastupila zdravstvena oštećenja koja su propisana kao kontraindikacije za obavljanje poslova na koje je raspoređen, ili je došlo do odstupanja u pogledu propisanih zahtjeva, a zdravstvena sposobnost za nastavak rada ocjenjuje se ovisno od stupnja eventualnih zdravstvenih oštećenja radnika.

Prilikom ponovne provjere psihičke sposobnosti utvrđuje se da li su kod radnika nastupile promjene u pogledu psihičkog stanja koje je propisano kao zahtjev odnosno kontraindikacija za obavljanje poslova na koje je raspoređen, a psihička sposobnost za nastavak rada ocjenjuje se ovisno od stupnja eventualnih promjena.

Članak 6.

Organizacije su dužne općim aktom u skladu s odredbama ovoga pravilnika i posebnog priloga, utvrditi poslove s posebnim uvjetima rada, koji se od njih obavljaju i posebne uvjete koje moraju ispunjavati radnici koji se raspoređuju na te poslove.

Za poslove s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja i psihičke sposobnosti, općim aktom utvrđuje se i rok u kojem se ponovno provjerava sposobnost radnika za obavljanje tih poslova.

Na temelju pribavljenog mišljenja zdravstvene organizacije, koja po propisima o zdravstvu obavlja djelatnost medicine rada, a uz suglasnost tijela uprave nadležnog za rad, organizacija može kao poslove s posebnim uvjetima rada utvrditi i poslove koji nisu propisani ovim pravilnikom.

Članak 7.

Zdravstvene organizacije, koje po propisima o zdravstvu obavljaju djelatnost medicine rada i izdaju isprave o ispunjavanju posebnih uvjeta u pogledu zdravstvenog stanja odnosno organizacije koje izdaju isprave o ispunjavanju posebnih uvjeta u pogledu psihofizioloških i psihičkih sposobnosti radnika, dužne su se pridržavati odredaba ovoga pravilnika.

Članak 8.

Organizacije su dužne opće akte uskladiti sa odredbama ovoga pravilnika u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 9.

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaju se primjenjivati propisana pravila zaštite na radu koja utvrđuju poslove s posebnim uvjetima rada i posebne uvjete koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje tih poslova.

Članak 10.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana nakon objave u NN. (14. veljače 1984.). 18. siječnja 1984.